

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

26-27 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Моргунова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА РЕГУЛЬОВАНИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ, НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	198
<i>Назаренко О.В., Солов'юк О.О.</i>	
РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПАРАМЕДИКІВ.....	199
<i>Онопченко С.Р., Siusiuka V.H., Kyrychenko M.M., Kyryliuk O.D., Kolokot N.H.</i>	
EDUCATIONAL POTENTIAL OF THE CASE STUDY METHOD IN TEACHING OBSTETRICS AND GYNECOLOGY AT ZAPORIZHZNIA STATE MEDICAL AND PHARMACEUTICAL UNIVERSITY	201
<i>Пучков В.А., Сюсюка В.Г., Ганжій І.Ю., Богуславська Н.Ю., Онопченко С.П.</i>	
ПІДГОТОВКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	204
<i>Редько І.І., Левчук-Воронцова Т.О.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	206
<i>Самойленко О.В., Черпак М.Є.</i>	
ВПЛИВ СНАТГРТ ВПЛИВАЄ НА СПІЛКУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	207
<i>Сидоренко О.В.</i>	
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	209
<i>Сюсюка В.Г., Сергієнко М.Ю., Онопченко С.П., Пучков В.А., Рослік О.А.</i>	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ V КУРСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ ЗДМФУ.....	210
<i>Трегуб С.Є.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНИХ ВИЩАХ ДИСТАНЦІЙНО В УМОВАХ ВІЙНИ.....	212
<i>Федько О.Ю.</i>	
МІСЦЕ УСНОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	213
<i>Хіміч С.Д., Тульчинський Г.В., Превар А.П., Ольхом'як О.О., Хіміч О.С.</i>	
ПІДГОТОВКА ХІРУРГІЧНИХ КАДРІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: СКЛАДНОЩІ, ПРОБЛЕМИ ТА ЗДОБУТКИ.....	214
СЕКЦІЯ 8. МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	
<i>Амма А.В.</i>	
КОМУНІКАТИВНІ МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ВІДЧУЖЕННЯ ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	218
<i>Бельдій О.В.</i>	
ДО ПИТАННЯ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЦІННОСТІ ЖИТТЯ У ДОСВІДІ ВІЙНИ.....	219
<i>Гончаренко Є.О.</i>	
БІОАНТРОПОСОЦІОЛОГІЯ ЯК МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА..	220
<i>Дейніченко О.В., Ковальов К.О.</i>	
ВПЛ-Self-SAMPLING ЯК ІНСТРУМЕНТ СКРИНІНГУ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	222
<i>Дейніченко О.В., Нікіфоров О.А.</i>	
ДЕМОГРАФІЧНІ ВИКЛИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ: КЛІНІЧНИЙ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ АНАЛІЗ.....	223
<i>Іванько О.Г.</i>	
ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК ЯК ВАЖЛИВА РЕКРЕАЦІЙНА ЗОНА ЗДМФУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	225
<i>Козловець М.А.</i>	
СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	226

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНИХ ВИШАХ ДИСТАНЦІЙНО В УМОВАХ ВІЙНИ

*Трегуб Світлана Євгенівна, канд.пед.наук,
доцент кафедри іноземних мов,*

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

У контексті останніх тенденцій української вищої медичної освіти в умовах війни, а саме, запровадження нових типів кваліфікаційних іспитів, англomовного субтесту до ліцензійного іспиту «Крок 1», особливої важливості набуває не лише чисто професійна, а й комунікативна підготовка майбутніх лікарів. Латинська мова та медична термінологія у поєднанні з іноземною мовою в медичних вишах є невід'ємною складовою фахової підготовки студентів-медиків.

Актуальність вивчення латинської мови в медичній освіті зумовлена низкою чинників. По-перше, латина є «міжнародною мовою медицини», оскільки більшість анатомічних структур, клінічних станів, фармакологічних препаратів і процедур мають латинські або латинізовані назви. По-друге, латина сприяє точності й однозначності наукових термінів, що є надзвичайно важливо для уникнення помилок у діагностиці та лікуванні. По-третє, знання основ латинської мови формує логічне мислення, розвиває мовну дисципліну та здатність до аналізу складних терміноелементів [1, с.14].

На сьогоднішній день, проблемі вивчення латинської мови та медичної термінології присвячено багато праць. Шляхам формування позитивної мотивації до вивчення латини в майбутніх лікарів присвячено роботи Л. Гурай, Н. Дерев'янченко, Т. Скуратової й Л. Нетребчук. Вагомий внесок у розвиток викладання та системи вправ з латинської мови в медичних, стоматологічних і фармацевтичних ЗВО зробили **Л. Смольська, Є. Світлична, О. Беляєва**.

Попри очевидну важливість латинської мови та медичної термінології для студентів-медиків в процесі дистанційної освіти, існує низка проблем, які знижують ефективність її опанування студентами [2, с.47]. Це, насамперед, недостатня мотивація студентів-медиків. Певний шар здобувачів сприймає латину як «мертву мову», не усвідомлюючи її практичної цінності; великий обсяг анатомічної, клінічної та фармацевтичної термінології містять численні префікси, суфікси, корені, що ускладнює запам'ятовування. Наступний аспект – відсутність міждисциплінарного підходу, де латина викладається ізольовано від анатомії чи клінічних предметів, через що студенти не бачать зв'язку між теорією та практикою. Нерівномірний рівень підготовки студентів, а саме, наприклад, деякі здобувачі після закінчення медичних коледжів, мають досвід вивчення латинської мови, інші студенти – ні, що ускладнює групову роботу. Розв'язання усіх цих питань можливе за умови інтеграції латинської мови та медичної термінології у фахову підготовку майбутніх лікарів на всіх рівнях підготовки та застосування інноваційних методик викладання.

Сучасні методи викладання латини та медичної термінології в медичних вишах мають включати міждисциплінарні зв'язки з клінічними предметами; використання інтерактивних платформ і тренажерів; роботу з латинізованими термінами з реальних клінічних випадків; створення ситуаційних вправ-кейсів, що моделюють професійну діяльність.

На кафедрі іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (ЗДМФУ) запроваджено цикл дисципліни «Латинська мова та медична термінологія», який складається з 34 занять (68 годин) на навчальний рік. Навчання проводиться на підставі трьох компонентів: робочої програми, силабусу та основного підручника.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є спеціальна лексика та граматичні конструкції, що використовуються у практиці за спеціальністю І2 «Медицина».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є: знання лексичного мінімуму, що складає основу латинської медичної термінології та основних словотворчих елементів, які використовуються у клінічних термінах і назвах лікарських препаратів; знання основ медичної термінології за 3-ма блоками: анатомія, клініка, фармація; знання з граматики латинської мови, які забезпечують грамотне використання професійної термінології на практиці.

Основний підхід, який допоможе студентам-медикам в опануванні латини – це система вправ. Вправи повинні мати чітку структуру і складатися з таких компонентів: формулювання завдання, виконання завдання і контроль.

Відповідно до завдань програми виокремлюємо три розділи: анатомічна, клінічна, фармацевтична термінологія, де метою є перевірка набутих вмінь та навичок студентів-медиків, правильного вживання лексики та граматичних конструкцій. Набір різноманітних вправ, таких як: складіть термін із заданим значенням; розшифруйте клінічний термін; перекладіть клінічний діагноз; виділіть і поясніть суфікси, префікси наступних термінів, тощо формує у студентів-медиків потужний лексичний і граматичний запас, а також практичний досвід. Розуміння латинських термінів дозволяє студентам-медикам ефективніше опанувати фахові дисципліни, успішно складати ліцензійний іспит Крок 1, орієнтуватися в міжнародній науковій літературі та вести професійну комунікацію на якісно новому рівні.

Таким чином, вивчення латини для студентів-медиків у медичних ЗВО є пріоритетним напрямком навчальної діяльності, що дозволить останнім підвищити рівень знань з предмету, сформує міцні міждисциплінарні зв'язки з клінічної підготовки, а також дасть можливість розумітися в англійській мові фахових медичних термінах, що сприятиме успішному складанню ліцензійного іспиту Крок 1, що є дуже актуальним в умовах воєнного стану, а дистанційна форма навчання надає всі навчальні інструменти і можливості отримати належний результат.

Список використаних джерел

1. Колесникова К. І. Медична термінологія латинського походження та її структурні моделі: [монографія] / К. І. Колесникова. – Харків: ХНМУ, 2016. – 212 с.
2. Шевченко Л. І. Основи анатомічної термінології: історія, структура, розвиток: [навч. посіб.] / Л. І. Шевченко. – Київ: НаУКМА, 2019. – 180 с.

МІСЦЕ УСНОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

*Федько Ольга Юрійвна, к.філол.н., доцент кафедри культурології та українознавства,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Проведення усних іспитів є надзвичайно важливою частиною освітнього процесу у сучасних умовах, позаяк впродовж останніх шести років багато здобувачів освіти працювали в онлайн форматі, концентруючись на виконанні письмових завдань і значно менше часу присвячуючи усним. У зв'язку з цим знизився загальний рівень комунікативних навичок здобувачів освіти, що призвело до посилення ролі запланованих усних іспитів у процесі підготовки майбутнього спеціаліста системи «людина – людина», який зобов'язаний не лише мати високу кваліфікацію, а й вміти проінформувати, переконати, мотивувати співрозмовника.

Усні іспити стають не лише індикатором цієї компетентності студентського контингенту, а й стимулом для поступового розвитку усного мовлення шляхом постійних тренувань. Останні своєю чергою починаються з елементарних усних відповідей на теоретичні питання аж до участі у дискусіях, публічних виступів.

З точки зору розвитку мовленнєвих навичок усний іспит з «Української мови (за професійного спрямування)» посідає особливе місце у навчальному процесі ЗДМФУ. По-перше, оскільки дисципліна вивчається на першому курсі, то саме підготовка й безпосередньо складання усного іспиту з дисципліни формує уявлення про те, як саме має звучати мовлення кваліфікованого фахівця, й стає своєрідним дороговказом для подальшого самовдосконалення. По-друге, оскільки цей курс передбачає повторення мовних норм, засвоєння основних усталених фраз у сфері медичного обслуговування та закладення основ розуміння закономірностей терміносистеми, студенти вже на першому курсі усвідомлюють, над якими мовними нормами їм необхідно продовжувати працювати, на які аспекти медичного